

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (G. Purici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciu, D. Corolevschi, D. Stănilă))

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului depus de Feodot Slonovschii,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Feodot Slonovschii împotriva Primăriei mun.Soroca cu privire la obligarea
eliberării actului de stabilire a hotarelor, obligarea restituirii terenului și obligarea
modificării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,
împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 01 noiembrie 2020 Feodot Slonovschii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun.Soroca cu privire la obligarea eliberării actului de stabilire a hotarelor, obligarea restituirii terenului și obligarea modificării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Slonovschii Feodot a solicitat obligarea Primăriei mun. Soroca să-i elibereze actul de stabilire a hotarelor, obligarea Primăriei mun. Soroca să întocmească proces-verbal contravențional în privința lui Lupașcu Lilian, vecinul gospodăriei din XXXXX, obligarea Primăriei mun. Soroca să demoleze construcțiile neautorizate edificate în ograda vecinului de pe XXXXX pe suprafața de 1 m.p., care-i aparține, și anume a zidului cu înălțimea de 2,5 m și lungimea de 23 m; obligarea Primăriei mun. Soroca să-i restituie terenul.

Prin cererile de concretizare datate cu 29.06.2021 și cu 04.08.2021 (f.d. 58, 92, 97) Feodot Slonovschii a solicitat obligarea Primăriei mun. Soroca să-i elibereze actul de stabilire a hotarelor, obligarea Primăriei mun. Soroca să modifice titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu indicarea suprafeței terenului său de 672 m.p. în conformitate cu adeverința nr. XXXXX din 15 octombrie 1979; obligarea Primăriei mun.Soroca să- restituie terenul înstrăinat de 2,50 m.p. din ograda de pe XXXXX.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul central s-a admis acțiunea. S-a obligat Primăria mun.Soroca să elibereze lui Feodot Slonovschii actul de stabilire a hotarelor a imobilului amplasat pe XXXXX cu suportarea cheltuielilor de către solicitant. S-a încasat de la Primăria mun.Soroca în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei.

La 15 octombrie 2021 Feodot Slonovschii, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, a depus apel împotriva hotărârii din 12 octombrie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 04 ianuarie 2022 Feodot Slonovschii a prezentat motivarea apelului.

Conform avizului de recepție, atașat la materialele dosarului, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată apelantului Feodot Slonovschii la data de 07 decembrie 2021 (f.d. 144 vol. I). Astfel, motivarea apelului depusă la 04 ianuarie 2022 este în termen.

Prin decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost casată integral hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul central cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a obligat Primăria mun.Soroca să elibereze lui Feodot Slonovschii actul de stabilire a hotarelor asupra imobilului din str-la XXXXX. În rest acțiunea a fost respinsă.

Curtea de Apel Bălți a menționat în dispozitivul deciziei sale că decizia poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție prin intermediul Curții de Apel Bălți, în termen de 30 zile de la notificarea dispozitivului deciziei.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei motivate. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La 17 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Feodot Slonovschii a depus recurs împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, precum și faptul că instanța de apel nu a examinat toate cerințele sale.

La 20 martie 2023 părților le-a fost expediat recursul depus de Feodot Slonovschii.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului

Examinând admisibilitatea recursului depus de către Feodot Slonovschii, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Articolul 245 alin. (1) Cod administrativ indică că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Iar, alin. (2) art. 245 Cod administrativ, prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Pentru a înțelege sensul pe care legiuitorul a dorit să îl dea sintagmei „decizia instanței de apel” din art. 245 Cod administrativ, este necesar de explicat că prin noțiunea de „decizie” se subînțelege atât dispozitivul deciziei instanței de apel, cât și decizia motivată a instanței de apel. Or, din coroborarea art. 191 alin. (4), art. 40 alin. (3) și art. 245 Cod administrativ rezultă inechivoc că, după examinarea cererii de apel, instanța de apel adoptă decizia în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a deciziei instanței de apel căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac. Iar motivarea, în scris, a deciziei adoptate are loc în termenul specificat la art. 240 alin. (3) Cod administrativ. Asta, deoarece motivarea recursului se depune doar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul deciziei instanței de apel, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în decizie

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo), și anume: în temeiul art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Din actele cauzei rezultă că, dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la data de 06 octombrie 2022 (f.d. 231 vol. I), în ședință publică, în prezența apelantului Feodot Slonovschii, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 06 octombrie 2022 (f.d. 229 vol. I)

Totodată, conform avizului de recepție, anexat la materialele dosarului, se atestă că la data de 20 octombrie 2022 apelantului Feodot Slonovschii i-a fost notificată copia dispozitivul deciziei instanței de apel, în care i s-a explicat calea și termenul de atac al deciziei adoptate (f.d. 243 vol. I).

Însă, distinct acestor circumstanțe, Feodot Slonovschii nu a prezentat recursul conform prevederilor art. 245 alin. (1) Cod administrativ, dar a prezentat doar motivarea recursului la 17 februarie 2023.

Articolul 245 alin. (2) din Codul administrativ reglementează situația când recursul depus conform prevederilor alin. (1) art. 245 a fost depus nemotivat din cauza neprezentării de către instanța de apel a motivării deciziei, care potrivit alin. (3) art. 240 din Codul administrativ se motivează în scris în termen de 30 de zile de la data pronunțării.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează apelantul Feodot Slonovschii a cunoscut despre decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de către Feodot Slonovschii.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul depus de Feodot Slonovschii se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni